

Kommunstyrelsen**§ 15****Svar på motion av Sukrî Demir (L) om skärmfri förskola
M:19/2024 (KS/2024:188)****Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanfattning

Sukrî Demir (L) inkom med rubricerad motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 29 april 2024. Motionären anser att digitaliseringen i skolan har gått för snabbt och genomförts för okritiskt och att skärmar i form av plattor, iPads eller datorer hör inte hemma i förskolorna. I motionen yrkas att förskolenämnden ska kartlägga användningen av digitala läromedel och digitala verktyg i kommunala förskolor, samt informera rektorerna om att iPads, plattor och datorer utifrån försiktighetsprincipen inte bör användas i förskolornas arbete med barn samt att åiterrapportera utfallet till nämnden.

Motionen är remitterad till förskolenämnden.

Läroplan för förskolan, Lpfö 18, är fastställd av regeringen och ska följas av alla förskolor, både fristående och kommunala. Av förskolenämndens yttrande framgår att förskolan enligt läroplanen har i uppdrag att arbeta med digitala verktyg. Förskollärare ska ansvara för att varje barn får använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande. Arbetslaget ska skapa förutsättningar för barnen att utveckla sin förmåga att kommunicera, dokumentera och förmedla upplevelser, erfarenheter, idéer och tankar med hjälp av olika uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.

Att begränsa användandet av digitala läromedel och skärmar på stadens förskolor är därmed inte något kommunfullmäktige kan besluta om. Skolverkets utredning om skärmanvändning och lärverktyg i förskolan kan innebära förändringar på området. I enlighet med förskolenämndens yttrande kommer den reviderade läroplanen implementeras på förskolor när den är beslutad.

Med hänvisning till gällande läroplan för förskolan föreslår stadsledningsförvaltningen att motionen avslås.

Yrkanden

Sara Kukka-Salam (S) föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sukrî Demir (L) föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut:

Förvaltningens förslag

Bifall till motionen

Ordförande ställer förslagen mot varandra var för sig och konstaterar att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Sukri Demir (L) reserverar sig mot beslutet till förmån för bifall till motionen.

Stadsledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-12-19
KS/2024:188

Svar på motion av Sukrî Demir (L) om skärmfri förskola M:19/2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanfattning

Sukrî Demir (L) inkom med rubricerad motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 29 april 2024. Motionären anser att digitaliseringen i skolan har gått för snabbt och genomförts för okritiskt och att skärmar i form av plattor, iPads eller datorer hör inte hemma i förskolorna. I motionen yrkas att förskolenämnden ska kartlägga användningen av digitala läromedel och digitala verktyg i kommunala förskolor, samt informera rektorerna om att iPads, plattor och datorer utifrån försiktighetsprincipen inte bör användas i förskolornas arbete med barn samt att återrapportera utfallet till nämnden.

Motionen är remitterad till förskolenämnden.

Läroplan för förskolan, Lpfö 18, är fastställd av regeringen och ska följas av alla förskolor, både fristående och kommunala. Av förskolenämndens yttrande framgår att förskolan enligt läroplanen har i uppdrag att arbeta med digitala verktyg. Förskollärare ska ansvara för att varje barn får använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande. Arbetslaget ska skapa förutsättningar för barnen att utveckla sin förmåga att kommunicera, dokumentera och förmedla upplevelser, erfarenheter, idéer och tankar med hjälp av olika uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.

Att begränsa användandet av digitala läromedel och skärmar på stadens förskolor är därmed inte något kommunfullmäktige kan besluta om. Skolverkets utredning om skärmanvändning och lärverktyg i förskolan kan innebära förändringar på området. I enlighet med förskolenämndens yttrande kommer den reviderade läroplanen implementeras på förskolor när den är beslutad.

Med hänvisning till gällande läroplan för förskolan föreslår stadsledningsförvaltningen att motionen avslås.

Handlingar

- Motion av Sukrî Demir (L) om skärmfri förskola M:19/2024
- Förskolenämndens yttrande över motion av Sukrî Demir (L) om skärmfri förskola M:19/2024, inklusive protokollsutdrag

Maria Rönnberg
Avdelningschef

Hanna Malm
Kvalificerad utredare

Beslutet expedieras till:
Kommunfullmäktige

Bakgrund

Förskolenämnden har inkommit med yttrande.

Förskolenämndens yttrande

Av förskolenämnden yttrande framgår sammanfattningsvis att förskolan enligt gällande läroplan, Lpfö 18, har i uppdrag att arbeta med digitala verktyg. Förskollärare ska ansvara för att varje barn får använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande. Arbetslaget ska skapa förutsättningar för barnen att utveckla sin förmåga att kommunicera, dokumentera och förmedla upplevelser, erfarenheter, idéer och tankar med hjälp av olika uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.

Det framgår även att barnen i förskolans utbildning ska ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska även ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.

Under läroplansrubriken *Rektorns ansvar* anges att rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att en god och tillgänglig miljö utformas, med tillgång till såväl digitala som andra lärverktyg.

Solna stads förskolor arbetar i enlighet med läroplanen. Digitalt verktyg är ett av flera verktyg som används i utbildning och undervisning på ett medvetet sätt som gynnar barnens lärande. Digitala verktyg som främst används i förskolorna är:

- Projicering av bilder för att skapa stimulerande och meningsskapande lärmiljöer i förskolans undervisning.
- Digitala mikroskop och förstoringsglas för närstudier, till exempel i samband med utforskande av djur och natur.
- Programmerbara robotar som bidrar till att barnen lär sig om hur vi människor styr tekniken och utvecklar en förståelse för det digitala samhället.
- Digitala bokappar för att projicera texten på en större yta, vilket gör att fler barn kan vara aktiva tillsammans i läsningen då alla ser orden, bokstäverna och bilderna. Digitala bokappar har även böcker på andra språk. När ett barn kan läsa en berättelse växelvis på svenska och på modersmålet ges möjlighet att utveckla båda språken, vilket är en del av förskolans uppdrag.

- Lärplatta som digitalt verktyg för barn och pedagoger i gemensamt faktasökande och dokumentation inom ramen för projektarbeten, men också som verktyg i skapandeprocesser.

Digitala verktyg används också för inkludering och delaktighet för barn i behov av särskilt stöd.

Skolverket har under 2023 och 2024 haft i uppdrag att göra en översyn av förskolans läroplan när det gäller området digitalisering. I juni 2024 redovisade Skolverket sin översyn. I redovisningen beskriver Skolverket sitt förslag till ändring av förordningen om läroplan för förskolan (SKOLFS 2018:50). Ändringsförslaget innebär att det inte längre ska vara obligatoriskt att använda digitala verktyg i förskolan. Begreppet digitala lärverktyg ersätts därför på vissa ställen av det bredare begreppet lärverktyg. Förskollärarna får samtidigt ett tydligare ansvar för att välja bland arbetssätt och lärverktyg, oavsett om de är digitala eller analoga.

När regeringen ska besluta om och när ändringarna ska börja gälla är ännu inte känt. Barn- och utbildningsförvaltningen följer upp och bevakar processen. När den reviderade läroplanen är beslutad och ska implementeras kommer förskolorna att anpassa utbildningen utifrån den nya versionen.

Stadsledningsförvaltningens synpunkter

Stadens förskolor arbetar i enlighet med läroplanen och digitala verktyg används på ett medvetet sätt, för att gynna barnens lärande. Enlig läroplanen för förskolan ska barnen i förskolan ges möjlighet att använda digitala verktyg och förutsättningar och utveckla adekvat digital kompetens. Att begränsa användandet av digitala läromedel och skärmar på stadens förskolor är därmed inte något kommunfullmäktige kan besluta om. Skolverkets utredning om skärmanvändning och lärverktyg i förskolan kan innebära förändringar på området. I enlighet med förskolenämndens yttrande kommer den reviderade läroplanen implementeras på förskolor när den är beslutad.

Med hänvisning till gällande läroplan för förskolan föreslår stadsledningsförvaltningen att motionen avslås.

Förskolenämnden**§ 78****Yttrande över motion av Sukrî Demir (L) om skärmfri förskola (FN/2024:220)****Beslut**

Förskolenämnden antar förvaltningens yttrande som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Sukrî Demir (L) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 29 april 2024 inkommit med en motion om skärmfri förskola. I motionen yrkas att förskolenämnden ska kartlägga användningen av digitala läromedel och digitala verktyg i kommunala förskolor, samt informera rektorerna om att iPads, plattor och datorer utifrån försiktighetsprincipen inte bör användas i förskolornas arbete med barn. Motionen är remitterad till förskolenämnden.

Läroplan för förskolan, Lpfö 18, är fastställd av regeringen och ska följas av alla förskolor, både fristående och kommunala. Förskolan har enligt läroplanen i uppdrag att arbeta med digitala verktyg. Förskollärare ska ansvara för att varje barn får använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande. Arbetslaget ska skapa förutsättningar för barnen att utveckla sin förmåga att kommunicera, dokumentera och förmedla upplevelser, erfarenheter, idéer och tankar med hjälp av olika uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.

Mot bakgrund av ovanstående anser barn- och utbildningsförvaltningen motionen vara besvarad. Förvaltningen föreslår därmed förskolenämnden att godkänna förslaget till yttrande och överlämna det till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Yrkanden

Indra Karreskog Rehbinder (C) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sukrî Demir föreslår att förskolenämnden föreslår att bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut:

Förvaltningens förslag

Sukrî Demirs (L) förslag

Ordförande ställer förslagen mot varandra och konstaterar att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Sukri Demir (L) reserverar sig mot beslutet.

Barn- och
utbildningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2024-09-27
FN/2024:220

Yttrande över motion av Sukrî Demir (L) om skärmfri förskola

Förslag till beslut

Förskolenämnden antar förvaltningens yttrande som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Sukrî Demir (L) har till kommunfullmäktiges sammanträde den 29 april 2024 inkommit med en motion om skärmfri förskola. I motionen yrkas att förskolenämnden ska kartlägga användningen av digitala läromedel och digitala verktyg i kommunala förskolor, samt informera rektorerna om att iPads, plattor och datorer utifrån försiktighetsprincipen inte bör användas i förskolornas arbete med barn. Motionen är remitterad till förskolenämnden.

Läroplan för förskolan, Lpfö 18, är fastställd av regeringen och ska följas av alla förskolor, både fristående och kommunala. Förskolan har enligt läroplanen i uppdrag att arbeta med digitala verktyg. Förskollärare ska ansvara för att varje barn får använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande. Arbetslaget ska skapa förutsättningar för barnen att utveckla sin förmåga att kommunicera, dokumentera och förmedla upplevelser, erfarenheter, idéer och tankar med hjälp av olika uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.

Mot bakgrund av ovanstående anser barn- och utbildningsförvaltningen motionen vara besvarad. Förvaltningen föreslår därmed förskolenämnden att godkänna förslaget till yttrande och överlämna det till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Handlingar

- Motion av Sukrî Demir (L) om skärmfri förskola M:19/2024

Maria Gyllenberg
Tillförordnad förvaltningschef

Sarah Yonis Melki
Utredare

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen

Bakgrund

Digitala verktyg i förskolan

Förskolan har enligt förskolans gällande läroplan, Lpfö 18, i uppdrag att arbeta med digitala verktyg. Förskollärare ska ansvara för att varje barn får använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande. Arbetslaget ska skapa förutsättningar för barnen att utveckla sin förmåga att kommunicera, dokumentera och förmedla upplevelser, erfarenheter, idéer och tankar med hjälp av olika uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.

Omsorg utveckling och lärande

I läroplanen framgår att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa.

Kommunikation och skapande

Under läroplansrubriken Kommunikation och skapande står att utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Detta inbegriper att barnen ska få möjlighet att konstruera, forma och skapa genom att använda olika material och tekniker, såväl digitala som andra.

Det framgår även att barnen i förskolans utbildning ska ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska även ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.

Rektorns ansvar

Under läroplansrubriken Rektorns ansvar står att rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att en god och tillgänglig miljö utformas, med tillgång till såväl digitala som andra lärverktyg.

Förvaltningens förslag till yttrande

Solna stads förskolor arbetar i enlighet med läroplanen. Digitalt verktyg är ett av flera verktyg som används i utbildning och undervisning på ett medvetet sätt som gynnar barnens lärande. Digitala verktyg som främst används i förskolorna är:

- Projicering av bilder för att skapa stimulerande och meningsskapande lärmiljöer i förskolans undervisning.
- Digitala mikroskop och förstoringsglas för närstudier, till exempel i samband med utforskande av djur och natur.
- Programmerbara robotar som bidrar till att barnen lär sig om hur vi människor styr tekniken och utvecklar en förståelse för det digitala samhället.
- Digitala bokappar för att projicera texten på en större yta, vilket gör att fler barn kan vara aktiva tillsammans i läsningen då alla ser orden, bokstäverna och bilderna. Digitala

bokappar har även böcker på andra språk. När ett barn kan läsa en berättelse växelvis på svenska och på modersmålet ges möjlighet att utveckla båda språken, vilket är en del av förskolans uppdrag.

- Lärplatta som digitalt verktyg för barn och pedagoger i gemensamt faktasökande och dokumentation inom ramen för projektarbeten, men också som verktyg i skapandeprocesser.

Digitala verktyg används också för inkludering och delaktighet för barn i behov av särskilt stöd.

Skolverket har under 2023 och 2024 haft i uppdrag att göra en översyn av förskolans läroplan när det gäller området digitalisering. I juni 2024 redovisade Skolverket sin översyn. I redovisningen beskriver Skolverket sitt förslag till ändring av förordningen om läroplan för förskolan (SKOLFS 2018:50). Ändringsförslaget innebär att det inte längre ska vara obligatoriskt att använda digitala verktyg i förskolan. Begreppet digitala lärverktyg ersätts därför på vissa ställen av det bredare begreppet lärverktyg. Förskollärarna får samtidigt ett tydligare ansvar för att välja bland arbetssätt och lärverktyg, oavsett om de är digitala eller analoga.

När regeringen ska besluta om och när ändringarna ska börja gälla är ännu inte känt. Barn- och utbildningsförvaltningen följer upp och bevakar processen. När den reviderade läroplanen är beslutad och ska implementeras kommer förskolorna att anpassa utbildningen utifrån den nya versionen.

MOTION

Ämne: Skärmfri förskola

Digitaliseringen i skolan har gått för snabbt och genomförts för okritiskt. Skärmar i form av plattor, iPads eller datorer hör inte hemma i förskolorna. Allt mer forskning pekar mot att det sannolikt är felaktigt att påbörja digitaliseringen i småbarnsåldern.

I Norge har Folkhälsoinstitutet gått ut med en rekommendation att barn under två år överhuvudtaget inte ska exponeras för skärmar. Vidare rekommenderar WHO barn mellan två och fem år till högst 60 minuters stillasittande skärmtid per dag.

Experter på Karolinska Institutet och Lunds universitet har konstaterat att barn har svårare att förstå vad som sker på en skärm än i verkligheten. I studier kopplas mycket skärmtid till sämre språkutveckling och att undervisning på skärmar är bortkastad ur lär- och utvecklingssynpunkt för de allra yngsta barnen.

Många barn har tillgång till skärmar i hemmet och det stärker argumentet för att förskolan bör vara helt fri från skärmar.

Det finns ingen anledning till att barn på kommunala förskolor i Solna ska ha tillgång till skärmar. Barns hjärnor är outvecklade och försiktighetsprincipen bör därmed råda. Regeringen Löfven uttalade 2017 att Sverige skulle bli världens mest digitaliserade land och skolan har använts som ett medel för att uppnå det målet.

Remissvaren på Skolverkets förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023-2027 visar på att digitaliseringen i skolan har gått för fort fram. Vi behöver ha fler böcker och hopp och lek i förskolan snarare än stillasittande barn vid skärmar.

Med grund i vad som ovan anges yrkar jag på att kommunfullmäktige beslutar:

- att uppdra åt förskolenämnden att kartlägga användningen av digitala läromedel och digitala verktyg i kommunala förskolor.
- att uppdra åt förskolenämnden att informera rektorerna om att iPads, plattor och datorer utifrån försiktighetsprincipen inte bör användas i förskolornas arbete med barn.
- att återrapportera utfallet till nämnden

Sukrî Demir
Liberalerna

Kommunfullmäktige

§ 30

**Svar på motion av Sukrî Demir (L) om skärmfri förskola
M:19/2024 (KS/2024:188)**

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att bordlägga motionen.

Kommunfullmäktige

§ 66

**Svar på motion av Sukrî Demir (L) om skärmfri förskola
M:19/2024 (KS/2024:188)**

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att bordlägga ärendet.